

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (трети състав)

2 март 2023 година *

„Преюдициално запитване — Пространство на свобода, сигурност и правосъдие — Съдебно сътрудничество по наказателноправни въпроси — Директива 2014/41/ЕС — Европейска заповед за разследване — Член 1, параграф 1 — Понятие „съдебен орган“ — Член 2, буква в) — Понятие „издаващ орган“ — Решение на данъчна администрация, което не е потвърдено от съдия или прокурор — Данъчна администрация, която поема упражняването на правата и задълженията на прокуратурата в рамките на наказателно производство“

По дело C-16/22

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Oberlandesgericht Graz (Областен съд, Грац, Австрия) с акт от 21 декември 2021 г., постъпил в Съда на 6 януари 2022 г., в рамките на производство по признаване и изпълнение на европейска заповед за разследване, издадена по отношение на

MS,

при участието на:

Staatsanwaltschaft Graz,

Finanzamt für Steuerstrafsachen und Steuerfahndung Düsseldorf,

СЪДЪТ (трети състав),

състоящ се от: К. Jürimäe (докладчик), председател на състав, М. Safjan, N. Piçarra, N. Jääskinen и М. Gavales, съдии,

генерален адвокат: J. Richard de la Tour,

секретар: А. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

като има предвид становищата, представени:

– за MS, от J. Herbst, Rechtsanwalt,

* Език на производството: немски.

- за австрийското правителство, от A. Posch, J. Schmoll и M.-T. Rappersberger, в качеството на представители,
- за германското правителство, от J. Möller, P. Busche, M. Hellmann и D. Klebs, в качеството на представители,
- за Европейската комисия, от S. Grünheid и M. Wasmeier, в качеството на представители,

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 1, параграф 1 и член 2, буква в), подточка i) от Директива 2014/41/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 3 април 2014 година относно Европейска заповед за разследване по наказателноправни въпроси (ОВ L 130, 2014 г., стр. 1 и поправка в ОВ L 143, 2015 г., стр. 16).
- 2 Запитването е отправено във връзка с искане за изпълнение в Австрия на европейска заповед за разследване, издадена по отношение на MS от Finanzamt für Steuerstrafsachen und Steuerfahndung Münster (Служба „Данъчно-наказателни дела и данъчни разследвания“, Дюселдорф, Германия) (наричана по-нататък „Служба „Данъчно-наказателни дела“, Дюселдорф“).

Правна уредба

Правото на Съюза

- 3 Съображения 5—8 от Директива 2014/41 гласят:
 - „(5) [...] стана ясно, че съществуващата рамка за събиране на доказателства е твърде разпокъсана и усложнена. Ето защо е необходим нов подход.
 - (6) В Стокхолмската програма, приета от Европейският съвет на 10—11 декември 2009 г., Европейският съвет намери, че следва да продължи работата за установяване на цялостна система за събиране на доказателства при дела с трансгранично измерение въз основа на принципа на взаимно признаване. Европейският съвет посочи, че действащите понастоящем инструменти в тази област съставляват фрагментиран режим и е необходим нов подход, който да се основава на принципа на взаимно признаване, но същевременно да е съобразен и с гъвкавостта на традиционната система за правна взаимопомощ. Поради това Европейският съвет призова за цялостна система, която да замени всички действащи в момента в тази област инструменти, включително Рамково решение 2008/978/ПВР [Рамково решение 2008/978/ПВР на Съвета от 18 декември 2008 година относно европейската заповед за предаване на доказателства с цел получаване на предмети, документи и данни, които

да се използват в производства с наказателен характер (ОВ L 350, 2008 г., стр. 72)], и което да обхваща, доколкото е възможно, всички видове доказателства, да съдържа срокове за изпълнение и да ограничава максимално основанията за отказ.

- (7) Този нов подход се основава на един-единствен инструмент, наречен Европейска заповед за разследване (ЕЗР). ЕЗР следва да се издава с цел да се извършат едно или няколко конкретни процесуално-следствени действия за събиране на доказателства в държавата, изпълняваща ЕЗР („изпълняващата държава“). Това включва получаването на доказателства, с които изпълняващият орган вече разполага.
- (8) ЕЗР следва да има хоризонтален обхват и поради това следва да се отнася за всички процесуално-следствени действия, насочени към събиране на доказателства. [...]

4 Член 1 от Директивата е озаглавен „Европейска заповед за разследване и задължение за изпълнението ѝ“, а параграф 1, първа алинея от него предвижда:

„Европейска заповед за разследване (ЕЗР) е съдебно решение, което е било издадено или потвърдено от съдебен орган на държава членка („издаващата държава“), за извършване на едно или няколко конкретно(и) процесуално-следствено(и) действие(я) в друга държава членка („изпълняващата държава“) с оглед получаване на доказателства в съответствие с настоящата директива“.

5 Съгласно член 2 от тази директива, озаглавен „Определения“:

„За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

[...]

в) „издаващ орган“ означава:

- i) съдия, съд, съдия-следовател или прокурор, компетентен по разглеждания случай; или
- ii) друг компетентен орган, определен от издаващата държава, който в съответния случай действа в качеството си на разследващ орган в наказателното производство и е компетентен да разпорежда събирането на доказателства в съответствие с националното право. Освен това, преди да бъде предадена на изпълняващия орган, ЕЗР се потвърждава след проверка на съответствието ѝ с условията за издаване на ЕЗР по настоящата директива, по-специално условията, посочени в член 6, параграф 1 от настоящата директива, от съдия, съд, съдия-следовател или прокурор в издаващата държава. Когато ЕЗР е потвърдена от съдебен орган, този орган може също да бъде разглеждан като издаващ орган за целите на предаването на ЕЗР.

[...]“.

6 Член 4 от същата директива, озаглавен „Видове производства, за които може да бъде издадена ЕЗР“, гласи:

„ЕЗР може да бъде издадена:

- а) във връзка с наказателни производства, образувани от съдебен орган или които може да бъдат образувани пред съдебен орган за престъпление съгласно националното право на издаващата държава;
- б) в производства, образувани от административни органи във връзка с деяния, които са наказуеми съгласно националното право на издаващата държава, поради факта, че съставляват правонарушения, и където решението може да доведе до образуване на производство пред съд, компетентен по-специално по дела от наказателен характер;
- в) по производства, образувани от съдебни органи във връзка с деяния, които са наказуеми съгласно националното право на издаващата държава, поради факта, че съставляват правонарушения и където решението може да доведе до образуване на производство пред съд, компетентен по-специално по дела от наказателен характер; и
- г) във връзка с производства, посочени в букви а), б) и в), отнасящи се до престъпления или нарушения, за които юридическо лице може да носи отговорност или да му бъде наложена санкция в издаващата държава“.

7 Член 33 от Директива 2014/41, озаглавен „Уведомления“, предвижда следното в параграфи 1 и 2 от него:

„1. До 22 май 2017 г. всяка държава членка уведомява [Европейската комисия] относно следното:

- а) органът или органите, който(ито) в съответствие с националното ѝ право е(са) компетентни съгласно член 2, букви в) и г), когато държавата членка е издаваща държава или изпълняваща държава;

[...]

2. Всяка държава членка може да предостави на Комисията и списък на необходимите документи, които ще изисква по член 22, параграф 4“.

8 Формулярът за европейската заповед за разследване в приложение А към тази директива съдържа по-специално раздел К, в който трябва да бъде посочен по-специално видът на органа, издал ЕЗР, а именно съдебен орган или друг компетентен орган съгласно определението в правото на издаващата държава. Този формуляр съдържа и раздел Л, в който при необходимост трябва да се посочат координатите на съдебния орган, който е потвърдил европейската заповед за разследване.

Германското право

- 9 С уведомително писмо от Постоянното представителство на Федерална република Германия към Европейския съюз от 14 март 2017 г. (наричано по-нататък „уведомлението от 14 март 2017 г.“) тази държава членка посочва в съответствие с член 33, параграфи 1 и 2 от Директива 2014/41 следното:

„С оглед на приложимите правила за компетентност на федералните провинции издаващи и изпълняващи органи могат да бъдат, от една страна, всички съдебни органи, а следователно и по-специално Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof (Главният федерален прокурор към Федералния върховен съд, Германия), прокуратурите, висшите областни прокуратури и Zentrale Stelle in Ludwigsburg (Централното бюро за разследване на престъпленията на националсоциализма към министерствата правосъдието на федералните провинции, Людвигсбург, Германия), както и всички съдилища с компетентност по наказателни дела.

Освен това издаващи и изпълняващи органи могат да бъдат и административните органи, които по силата на германското право са компетентни да преследват и наказват административните нарушения.

Що се отнася до исканията, които германските административни органи отправят до друга държава — членка на Съюза, в съответствие с член 2, буква в) от [Директива 2014/41] е предвидено, че тези искания по принцип трябва да бъдат потвърдени от прокуратурата към областния съд, в чийто съдебен район се намира седалището на административния орган. Чрез дерогация от гореизложеното федералните провинции могат да предоставят компетентност за това потвърждение на съд или могат да уреждат като изключение териториалната компетентност на районната прокуратура, на която е възложено това потвърждение [...].

Исканията от страна на германските данъчни органи, които на основание на член 386, параграф 2 от Abgabenordnung [(германския Данъчен кодекс, в редакцията му, обнародвана на 1 октомври 2002 г. (BGBl. 2002 I, стр. 3866; BGBl. 2003 I, стр. 61))] могат да провеждат самостоятелни наказателни разследвания, не следва да се потвърждават от съдебен орган или от съд. В такъв случай съгласно член 399, параграф 1 от германския данъчен кодекс във връзка с член 77, параграф 1 от [Gesetz über die internationale Rechtshilfe in Strafsachen (германският Закон за международната правна взаимопомощ по наказателни дела) в редакцията му, обнародвана на 27 юни 1994 г. (BGBl. 1994 I, стр. 1537), данъчните органи поемат упражняването на правата и задълженията на прокуратура и следователно сами действат като съдебни органи по смисъла на член 2, буква в) от [Директива 2014/41]“.

Спорът в главното производство и преюдициалният въпрос

- 10 Служба „Данъчно-наказателни дела“, Дюделдорф провежда разследване срещу MS за данъчна измама. MS в качеството си на управител на дружество с ограничена отговорност е заподозряна, че в периода от 2015 г. до февруари 2020 г. не е декларирала оборотите, генерирани в резултат от експлоатацията на публичен дом, като се смята, че данъчните последици от този пропуск са в размер на около 1,6 милиона евро.
- 11 За целите на това разследване посочената служба издава европейска заповед за разследване, която на 23 юли 2020 г. изпраща на Staatsanwaltschaft Graz (прокуратурата в Грац, Австрия). С този акт службата иска от прокуратурата на Graz да изиска от банка в Австрия документи относно две банкови сметки, открити на името на MS за периода 1 януари 2015 г.— 28 февруари 2020 г.

- 12 В раздел К от посочената заповед е посочено, че тя е издадена от „съдебен орган“. Поради това компетентната служба не е попълнила раздел Л от тази заповед, който, в случай на потвърждение ѝ от съдебен орган, следва да съдържа неговите координати.
- 13 От акта за преюдициално запитване е видно, че съгласно Strafprozessordnung (австрийският наказателно-процесуален кодекс) банка може да бъде задължена да предостави информация за банкови сметки и да предаде извлечения от сметките само въз основа на процесуално-следствено действие, което трябва да бъде разпоредено от прокуратурата въз основа на съдебно разрешение.
- 14 С определение от 5 август 2020 г. по искане на прокуратурата в Грац Haft- und Rechtsschutzrichterin (съдия по мерките за задържането и за съдебна защита) към Landesgericht für Strafsachen Graz (Областен съд, правораздаващ по наказателни дела, Грац, Австрия) разрешава изпълнението на европейската заповед за разследване по точка 11 от настоящото решение. На 7 август 2020 г. прокуратурата в Грац разпорежда изпълнението на исканата мярка.
- 15 MS обжалва определението от 5 август 2020 г. пред Oberlandesgericht Graz (Висш областен съд Грац, Австрия), който е запитващата юрисдикция. Пред тази юрисдикция MS твърди, че Службата по данъчни дела в Дюселдорф не е нито съдебен орган по смисъла на член 1, параграф 1 от Директива 2014/41, нито „издаващ орган“ по смисъла на член 2, буква в) от тази директива. Следователно тази служба нямала компетентност да издава европейска заповед за разследване.
- 16 Запитващата юрисдикция подчертава, че трябва да се произнесе по законосъобразността на изпълнението на европейската заповед за разследване, издадена от „Служба Данъчно-наказателни дела“, Дюселдорф. Тя уточнява, че това решение не е потвърдено от съдебен орган, както е предвидено в член 2, буква в), подточка ii) от Директива 2014/41, когато издаващият орган не е съдия, съд, съдия-следовател или компетентен прокурор по съответното дело. Следователно е необходимо да се определи дали данъчната администрация, оправомощена по силата на германското право да поеме упражняването на правата и задълженията на прокуратурата, що се отнася до разследването на определени престъпления, може да бъде приравнена на „съдебен орган“ по смисъла на член 1, параграф 1 от тази директива и на „прокурор“ по смисъла на член 2, буква в), подточка i) от посочената директива.
- 17 Според тази юрисдикция доводите, изведени от текста и от смисъла на тези разпоредби, както са тълкувани от Съда в решение от 8 декември 2020 г., Staatsanwaltschaft Wien (Фалшифицирани нареждания за банков превод) (C-584/19, EU:C:2020:1002) и от генерален адвокат Campos Sánchez-Bordona в заключението му по дело Finanzamt für Steuerstrafsachen und Steuerfahndung Münster (C-66/20, EU:C:2021:200), не допускат такова приравняване.
- 18 В този контекст тя подчертава, че институционалното положение на данъчната администрация, която не е посочена в списъка на съдебните органи по член 2, буква в), подточка i) от Директива 2014/41 като издаващ орган, се различава ясно от това на прокуратурата, която е посочена в този списък.
- 19 Така, за разлика от прокуратурата, данъчната администрация била административна единица, която е част от изпълнителната власт, компетентна по данъчни въпроси, и е интегрирана в йерархичната структура на германското министерство на финансите, без да

има никаква самостоятелност, независимост и свобода на действие. Тя имала правомощието да провежда самостоятелно наказателно разследване само по отношение на определени престъпления, и то само докато самата тя не се десезира от това дело в полза на прокуратурата или доколкото последната не се сезира с посоченото дело, което тя можела да направи във всяко време и без да посочва конкретни мотиви. В случай че разследването се водело от прокуратурата, данъчната администрация имала само права и задължения, идентични с предоставените на полицейските служби. Когато тя провеждала самостоятелно разследване, данъчната администрация само „поемала“ упражняването на предоставените на прокуратурата права и задължения по отношение на наказателното разследване, без самата тя да ги притежавала.

- 20 Напротив, институционалното положение на прокуратурата се характеризирало с факта, че тя се явявала пред съдилищата като гарант за законност, като истински участник в правораздаването и като обслужваща общия интерес от спазването на закона.
- 21 Запитващата юрисдикция обаче признава, че е възможно да се приеме също, че тъй като поема упражняването на правата и задълженията на прокуратурата, данъчната администрация е приравнена на „съдебен орган“ и на „издаващ орган“ по смисъла съответно на член 1, параграф 1 и на член 2, буква в), подточка i) от Директива 2014/41.
- 22 Всъщност от решение от 8 декември 2020 г., Staatsanwaltschaft Wien (Фалшифицирани нареждания за банков превод) (C-584/19, EU:C:2020:1002, т. 51 и 56—73) следвало, че единственото условие, което позволява субект, посочен в член 2, буква в), подточка i) от Директива 2014/41, да бъде квалифициран като „издаващ орган“, се свързва с неговата компетентност по разглежданото дело и с издаването на европейската заповед за разследване при спазване на предвидените в тази директива гаранции.
- 23 При тези обстоятелства Oberlandesgericht München (Върховен областен съд Мюнхен) решава да спре производството по делото и да постави на Съда следния преюдициален въпрос:

„Трябва ли член 1, параграф 1, [първа алинея] и член 2, буква в), подточка i) от [Директива 2014/41] да се тълкуват в смисъл, че за „съдебен орган“ и „издаващ орган“ по смисъла на тези разпоредби трябва да се счита и германска данъчна служба „Данъчно-наказателни дела и данъчни разследвания“, която съгласно националните разпоредби е оправомощена във връзка с определени престъпления да упражнява правата и да изпълнява задълженията на прокуратурата?“.

По преюдициалния въпрос

- 24 С единствения си въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да се установи дали член 1, параграф 1, първа алинея и член 2, буква в), подточка i) от Директива 2014/41 трябва да се тълкуват в смисъл, че данъчната администрация на държава членка, която, макар да е част от изпълнителната власт на последната, провежда съгласно националното право данъчно-наказателни разследвания — самостоятелно и вместо прокуратурата, като поема упражняването на предоставените на последната права и задължения — може да се квалифицира като „съдебен орган“ и като „издаващ орган“ по смисъла съответно на първата и на втората от тези разпоредби.

- 25 За тълкуването на тези разпоредби трябва да се вземат предвид не само техният текст, но и техният контекст и целите на правната уредба, от която те са част (вж. в този смисъл решение от 8 декември 2020 г., Staatsanwaltschaft Wien (Фалшифицирани нареждания за банков превод), C-584/19, EU:C:2020:1002, т. 49 и цитираната съдебна практика).
- 26 На първо място, що се отнася до езиковото тълкуването, следва да се припомни, че член 1, параграф 1, първа алинея от Директива 2014/41 определя европейската заповед за разследване като съдебно решение, което е било издадено или потвърдено от съдебен орган на държава членка за извършване на едно или повече конкретни процесуално-следствени действия в друга държава членка с оглед получаване на доказателства в съответствие с тази директива.
- 27 Понятието „съдебен орган“, използвано в тази разпоредба, не е дефинирано в нея. Следователно посочената разпоредба трябва да се разглежда във връзка с останалите разпоредби на Директива 2014/41, и по-специално с член 2, буква в) от нея.
- 28 С последната разпоредба се дефинира как следва да се разбира понятието „издаващ орган“ за целите на посочената директива. Така съгласно член 2, буква в), подточка i) от посочената директива издаващият орган е „съдия, съд, съдия-следовател или прокурор, компетентен по разглеждания случай“. Съгласно член 2, буква в), подточка ii) от същата директива издаващият орган е и „друг компетентен орган, определен от издаващата държава, който в съответния случай действа в качеството си на разследващ орган в наказателното производство и е компетентен да разпорежда събирането на доказателства в съответствие с националното право“. Освен това от последната разпоредба следва, че когато европейска заповед за разследване е издадена от такъв „друг орган“, преди да бъде изпратена на изпълняващия орган, тя трябва да бъде потвърдена от съдебен орган, а именно от съдия, съд, съдия-следовател или прокурор в издаващата държава.
- 29 Така от ясения текст на член 2, буква в) от Директива 2014/41 следва, че в тази разпоредба се провежда разграничение между две категории издаващи органи, посочени съответно в подточки i) и ii) от него.
- 30 Следователно член 2, буква в), подточка i) от тази директива изрично определя като „издаващи органи“ съдиите, съдилищата, съдия-следователите или прокурорите, като поставя единствено условието те да са компетентни по съответното дело (вж. в този смисъл решение от 8 декември 2020 г., Staatsanwaltschaft Wien (Фалшифицирани нареждания за банков превод), C-584/19, EU:C:2020:1002, т. 50 и 51).
- 31 Тези четири органа имат една и съща характеристика — всички те могат да участват в правораздаването (вж. по аналогия решение от 27 май 2019 г., OG и PI (Прокуратури на Любек и Цвикау) (C-508/18 и C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, т. 60). Впрочем съгласно тази преценка, както следва от член 2, буква в), подточка ii) от Директива 2014/41, те се квалифицират като „съдебни органи“ по смисъла на тази директива.
- 32 Освен това, както следва от самия текст на член 2, буква в), подточка i) от Директива 2014/41, и по-специално от използването на съюза „или“, тази разпоредба изброява изчерпателно тези четири органа.

- 33 В подкрепа на това тълкуване е член 2, буква в), подточка ii) от тази директива, който предвижда, че втората категория органи попада в обхвата на понятието „издаващ орган“. Тази категория обхваща всеки орган, „различен“ от посочените в член 2, буква в), подточка i) от посочената директива, при условие че такъв орган е компетентен да предприема действия като разследващ орган в наказателното производство (вж. в този смисъл решение от 16 декември 2021 г., Специализирана прокуратура (Данни за трафика и местоположението), C-724/19, EU:C:2021:1020, т. 29). Европейската заповед за разследване, издадена от такъв орган, преди да бъде изпратена на изпълняващия орган, трябва да бъде потвърдена от „съдебен орган“ по член 2, буква в), подточка i) от същата директива.
- 34 Следователно направеното в член 2, буква в), подточка ii) от Директива 2014/41 позоваване на „всеки друг орган“ ясно показва, че всеки орган, който не е съдия, съдия, съдия-следовател или прокурор, посочени в член 2, буква в), подточка i) от тази директива, трябва да се преценява с оглед на член 2, буква в), подточка ii) от посочената директива. Поради това несъдебен орган като административен орган може да попадне в обхвата на понятието „издаващ орган“ по смисъла на член 2, буква в), подточка ii) от Директива 2014/41 при условията, припомнени в точка 33 от настоящото решение.
- 35 От това следва, че член 2, буква в), подточки i) и ii) от тази директива отразява присъщото на принципа на разделение на властите разграничение между съдебната и изпълнителната власт, което е характерно за функционирането на правовата държава. Това е така, защото съдебните органи традиционно се разглеждат като органите, които участват в правораздаването, за разлика по-специално от административните органи или полицейските служби, които принадлежат към изпълнителната власт (вж. в този смисъл решение от 10 ноември 2016 г., Poltorak (C-452/16 PPU, EU:C:2016:858, т. 35).
- 36 От гореизложеното следва, че с оглед на своя текст член 2, буква в) от Директива 2014/41 разграничава две категории издаващи органи, които взаимно се изключват. Положението на всеки орган, който не е изрично посочен в изброяването в подточка i) от тази разпоредба, трябва да се преценява с оглед на подточка ii) от тази разпоредба.
- 37 Данъчните администрации на държавите членки обаче не са включени в така изчерпателно изброените органи в подточка i) от посочената разпоредба. Следователно те трябва да се считат за издаващи органи по смисъла на член 2, буква в), подточка ii) от тази директива, стига да са изпълнени предвидените в тази разпоредба условия.
- 38 На второ място, контекстът, в който се вписва член 2, буква в) от Директива 2014/41, и целта ѝ подкрепят и буквалното тълкуване на тази разпоредба, изложено в точка 36 от настоящото решение.
- 39 Всъщност, що се отнася до контекстуалното тълкуване, е важно да се отбележи, първо, че член 4 от Директива 2014/41, който определя видовете производства, за които може да бъде издадена европейска заповед за разследване, посочва в това отношение както производствата, образувани от „съдебен орган“, така и производствата, образувани от „административни органи“. Така този член потвърждава релевантността на разграничението между тези два вида органи с оглед на установения с тази директива правен режим, и по-специално с оглед на член 2, буква в) от нея.

- 40 Второ, от съвместния прочит на разпоредбите на член 1, параграф 1, първа алинея и член 2, буква в) от Директива 2014/41 следва, че издаването на европейска заповед за разследване, което е съдебно решение, във всички случаи изисква участието на съдебен орган. Всъщност такова решение трябва или да бъде издадено от такъв орган, или да бъде потвърдено от него, когато е издадено от „друг орган“ по смисъла на член 2, буква в), подточка ii) от тази директива.
- 41 Подобно на текста на тези разпоредби, техният контекст води до ясно разграничаване на съдебните органи от другите органи, които могат да издават европейска заповед за разследване.
- 42 Що се отнася до целта на Директива 2014/41, важно е да се припомни, че тази директива, както следва от съображения 5—8 от нея, има за цел да замени фрагментирания и комплексен режим, съществувал до приемането на посочената директива в областта на събирането на доказателства по наказателни дела с трансгранично измерение, като следва чрез установяването на опростена и по-ефективна система, основана на един-единствен инструмент, наречен „европейска заповед за разследване“, да улесни и ускори съдебното сътрудничество, за да допринесе за осъществяването на целта на Съюза да се превърне в пространство на свобода, сигурност и правосъдие въз основа на високата степен на доверие, която трябва да съществува между държавите членки (решение от 16 декември 2021 г., Специализирана прокуратура (Данни за трафика и местоположението), C-724/19, EU:C:2021:1020, т. 36 и цитираната съдебна практика).
- 43 Във връзка с това целта за опростено и ефективно сътрудничество между държавите членки изисква да посочат по прост и недвусмислен начин органа, който е издал дадена европейска заповед за разследване, за да може да се определи дали тази заповед следва, или не следва да бъде потвърждавана от съдебен орган в съответствие с член 2, буква в), подточка ii) от Директива 2014/41. Възприетото тълкуване в точка 36 от настоящото решение, съгласно което двете категории издаващи органи по смисъла на член 2, буква в) от тази директива се изключват взаимно, способства да се постигне тази цел, доколкото разглежданото тълкуване позволява да се определи недвусмислено дали съответният издаващ орган попада в приложното поле на подточка i), или на подточка ii) от тази разпоредба.
- 44 От изложеното следва, че както текстът на член 2, буква в) от Директива 2014/41, така и контекстът, в който се вписва тази разпоредба, и преследваната с директивата цел не допускат изтъкнатото от австрийското и германското правителство функционално тълкуване, според което, когато по силата на националното право данъчната администрация поеме упражняването на правата и задълженията, предоставени на прокурора, тази администрация трябва да бъде приравнена на него и следователно да бъде квалифицирана като „издаващ орган“ по смисъла на член 2, буква в), подточка i) от посочената директива.
- 45 Това е така, защото това тълкуване би имало за последица обстоятелството, че в зависимост от правния режим, в съответствие с който упражнява своите правомощия, съответната данъчна администрация би следвало да попада в приложното поле или на член 2, буква в), подточка i) от Директива 2014/41 или на член 2, буква в), подточка ii) от същата. Освен това посоченото тълкуване би замъглило проведеното от тази директива ясно разграничение между съдебни и административни органи. Като допълнителна последица от това тълкуване, когато съответната администрация попада в приложното поле на първата от тези разпоредби, би следвало да се позволи издаването на европейска заповед

за разследване от данъчна администрация, която е част от изпълнителната власт, без каквито и да са действия от съдебен орган. Поради това възприемането на подобен подход би било източник на правна несигурност и би създавало опасност от усложняване на системата за прилагане на европейската заповед за разследване, както и по този начин да се застраши въвеждането на опростена и ефикасна система за сътрудничество между държавите членки по наказателноправни въпроси.

46 Предвид всички изложени съображения на поставения въпрос следва да се отговори, че член 1, параграф 1, първа алинея и член 2, буква в), подточка i) от Директива 2014/41 трябва да бъдат тълкувани в смисъл, че:

- данъчната администрация на държава членка, която, макар да е част от изпълнителната власт на последната, провежда съгласно националното право данъчно-наказателни разследвания — самостоятелно и вместо прокуратурата, като поема упражняването на предоставените на последната права и задължения — не може да се квалифицира нито като „съдебен орган“, нито като „издаващ орган“ по смисъла съответно на първата и на втората от тези разпоредби,
- тази администрация обаче може да попадне в приложното поле на понятието „издаващ орган“ по смисъла на член 2, буква в), подточка ii) от посочената директива, при условие че са спазени посочените в тази разпоредба условия.

По съдебните разноски

47 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (трети състав) реши:

Член 1, параграф 1, първа алинея и член 2, буква в), подточка i) от Директива 2014/41/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 3 април 2014 година относно Европейска заповед за разследване по наказателноправни въпроси

следва да бъдат тълкувани в смисъл, че

- данъчната администрация на държава членка, която, макар да е част от изпълнителната власт на последната, провежда съгласно националното право данъчно-наказателни разследвания — самостоятелно и вместо прокуратурата, като поема упражняването на предоставените на последната права и задължения — не може да се квалифицира нито като „съдебен орган“, нито като „издаващ орган“ по смисъла съответно на първата и на втората от тези разпоредби,
- тази администрация обаче може да попадне в приложното поле на понятието „издаващ орган“ по смисъла на член 2, буква в), подточка ii) от посочената директива, при условие че са спазени посочените в тази разпоредба условия.

Подписи